

FINNUGRISZTIKA MESTERKÉPZÉSI SZAK

Indított specializáció:	fennisztika
Képzési terület, képzési ág:	bölcsészettudomány
Képzési ciklus:	mester
Képzési forma (tagozat):	nappali
A szakért felelős kar:	BTK
Szakfelelős:	Dr. Maticsák Sándor
Specializáció felelőse:	Dr. Maticsák Sándor
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120
Az összes kontakt óra száma:	1200
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege:	--
A szak képzési és kimeneti követelményei:	

A SZAK KÉPESÍTÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: finnugrisztika (Finno-UgricStudies)
2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése
 - végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
 - szakképzettség: okleveles finnugor szakos bölcész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Finno-Ugric Studies
3. Képzési terület: bölcsészettudomány
4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok
 - 4.1. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: Bármely bölcész alapszak finnugor, finn vagy észt specializációval társítva; ennek híján bármely bölcész alapszak megfelelő nyelvvizsgával
 - 4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
5. A képzési idő félévekben: 4 félév
6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit
 - 6.1. a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
 - 6.2. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 0–6 kredit;
 - 6.3. A szakmai törzanyaghoz rendelhető kreditek száma: 20–30 kredit;
 - 6.4. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 50–60 kredit;
 - 6.5. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit;
 - 6.6. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 220/0220
8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja olyan finnugrisztika szakos bölcész szakemberek képzése, akiknek elmélyült tudományos ismereteik vannak az uráli, finnugor nyelvek kialakulásának folyamatairól, azok történetileg és társadalmilag változó formáiról, tárgyyszerű ismeretekkel bírnak a finnugor népek mai politikai, szociológiai, kulturális, gazdasági és nyelvi helyzetéről. Átfogó tudományos ismeretekkel rendelkeznek a finn vagy észt nyelvről, irodalomról és kultúráról. Speciális jártasságot és felkészültséget szereznek finn vagy észt nyelv alkalmazásában, a finn vagy észt kultúrában. Képesek a diszciplínának megfelelő kutatási módszertanokat alkalmazni, és egy kiválasztott speciális kutatási területen elmélyült szakmai ismeretekkel bírnak. Képesek önálló kutatások végzésére és tudományos publikációk írására. Felkészültek a tanulmányok doktori képzés keretében történő folytatására.

 - 8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A finnugor szakos bölcész

a) tudása

- Részleteiben átlátja a finnugor nyelvészet elméleti problémáit, ezek történeti, folyamatszerű összefüggéseit.
- Tájékozott legalább egy finnugor nyelv történetében, adatai körében.
- Elmélyült ismeretei vannak egy vagy több uráli, finnugor nyelv és kultúra terén.
- Alaposan és átfogóan ismeri szakterületének jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait, kontextusát.
- Tisztában van a nyelvtudomány jellemző kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel, egyes részterületeinek alapvető szakkifejezéseivel. Jártassága van a modern elektronikus adatkezelés és kommunikáció eszközeinek használatában.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik Finnország, Észtország, valamint a kisebb uráli népek szempontjából Oroszország multikulturális jelenségeiről.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik Finnország vagy Észtország multikulturális jelenségeiről.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik Finnország, Észtország, valamint a kisebb uráli népek szempontjából Oroszország multikulturális jelenségeiről.
- Választott szakterületének legalább egy résztemájában alapos elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik.
- Európai kontextusukra való kitekintéssel ismeri a finn vagy az észt nyelvet, és legfontosabb kulturális objektumait, szövegeit.

b) képességei

- A finnugrisztika területén képes a kulturális jelenségek történeti elemzésére, az egymásra épülő világképek megformálódásának kritikai értelmezésére.
- Átlátja a nemzeti identitásképző diskurzusok felépítését, működését.
- A finnugor nyelvészet területén képes különböző szintű és típusú nyelvi jelenségeket szaktudományos szempontok mérlegelésével, releváns értelmezési keretben vizsgálni.
- Képes szakterületén az információkat kritikusan elemezni, önállóan kidolgozott szempontok szerint feldolgozni és új összefüggésekre rámutatni.
- Képes önállóan szelektálni és tudatosan alkalmazni a szakmai problémának, kérdéseknek, szövegcsoporthoz, adatokhoz megfelelő szaktudományos módszereket.
- Véleményét a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően, szükség esetén idegen nyelven is képes megfogalmazni, szakmai fórumokon megvédeni.
- A finnugrisztika, fennisztika és esztológia jellemző kérdéseiről képes több stílusregiszterben, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban írni és beszélni.
- Hatékonyan és magas szinten képes kommunikálni finnül vagy észtül, írásban és szóban, megérti a nyelvtudományhoz kapcsolódó szakmai szövegeket, különös tekintettel a szakterminológiára.
- Képes az egyénileg, illetve párban, csoportban szervezett tanulás, a tanulóközösségek működésének, valamint ezek egymással való kapcsolatának elemzésére, a lehetőségek előrejelzésére, ismeri az ezekhez szükséges főbb tudományos eredményeket és releváns gyakorlatokat.
- Kritikai szempontokat érvényesítve képes feltárni résztemája összefüggéseit.
- A tanulmányozott nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémákat felismeri és kreatívan kezeli.
- Ismeri a finn nyelvet felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjén, továbbá választás esetén az észt nyelvet felsőfokú nyelvismeret szintjén.

c) attitűdje

- Magas fokú motivációja és elkötelezettsége van a választott uráli, finnugor nyelv és kultúra tanulmányozása és művelése iránt.
- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a kulturális jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Nyitott választott tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire. Mérlegeli a szakterületén fölmerülő problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.

- Felhasználja szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.
- Projektmenedzsment tudását és képességeit folyamatosan fejleszti, kezdeményezéseiben, döntéseiben a siker közös érdekét tartja szem előtt.
- Kritikai nézőpontot, új látásmódot, megoldásokat, módszertanokat alkalmaz tudományterületén.
- Tudatosan képviseli szaknyelvi és kommunikációs normáit, szakmájának gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.
- A nyelvtudomány és az irodalomtudomány választott területein képes és törekszik az önképzésre.

d) autonómiaja és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára. Felelős európaiként képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Igyekszik alapos értelmiségi tájékozottságra szert tenni, és tudását folyamatosan magas szinten tartani.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel választott szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit. Nyitott a magyar és más kulturális közösségek irányában.
- Felelősséget vállal egyének és csoportok szakmai fejlődéséért.
- Felelősséget vállal szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó bölcsészettudományi, társadalomtudományi ismeretkörök legfeljebb 6 kredit;
- finnugrisztikai szakmai ismeretek (uralisztika, a finnugor történeti-összehasonlító nyelvészet elméleti és gyakorlati szakmai ismeretei, az uráli népek kultúrája, és a haladó gyakorlati finn vagy észt nyelvtanulás egyes fázisai) 24-34 kredit;
- választható, sajátos kompetenciákat eredményező ismeretek 54-59 kredit, amelyekből a választható programok ismeretei (a finn vagy észt nyelvtörténet és szociolingvisztika, a finn vagy észt irodalom elméleti kérdései, balti-finn nyelvészet, a kisebb finnugor nyelvek elsajátítása) 37-47 kredit,
- választható tárgyak (az alapozó, törzs- és differenciált anyagban nem szereplő további uráli nyelvek, speciális képzőművészet-, zene-, tánc-, egyéb előadóművészet- és sporttörténeti ismeretek, további régészeti, történelmi, politikai, szociológiai és egyéb, a történelmi és a mai kultúrára vonatkozó tanulmányok az érintett népek vonatkozásában) 17-22 kredit.
- A finnugrisztikai tudományágak kreditaránya a képzés egészen belül finnugor nyelvészet 15-20 kredit (kutatásmódszertan, az uráli nyelvek rendszertörténete; nem uráli nyelvek; szociolingvisztika, történeti névtan, nyelvtipológia, nyelvi kontaktusok, geolingvisztika; nyelvészeti speciális kollégium és szakszeminárium);
 - uralisztika 15-20 kredit (uráli történeti hangtan, alaktan, mondattan, szemantika és lexikológia; két kisebb uráli nyelv, a finn vagy az észt nyelv haladó kurzusa; az uráli népek népköltészete, szépirodalma, tárgyi néprajza, történelme és mai kultúrája);
 - uráli népek kultúrája 4-12 kredit
 - (kutatásmódszertan, történelem és művelődéstörténet, néprajz, népzene és néptánc, irodalom, őstörténet és régészet, egyéb speciális kollégium és szakszeminárium);
 - szamojedológia 4-15 kredit (szamojéd, fonológia, morfológia és szintaxis, szamojéd nyelvtörténet, nyelvi kontaktusok; nyenyec nyelv, nganaszan nyelv; egy szamojéd nyelv szociolingvisztikája; a szamojéd népek története és művelődése; szamojedológiai speciális kollégium és szakszeminárium);

- fennisztika 20-30 kredit (történelem és művelődéstörténet; finn leíró nyelvtan, a finn nyelv fejlődése, balti finn nyelvészet, finn nyelvváltozatok; finn irodalom, néprajz, fordítási és stílusgyakorlatok; észt nyelv; speciális kollégium és szakszeminárium);
- esztológia 12-23 kredit (történelem és művelődéstörténet; észt leíró nyelvtan, az észt nyelv fejlődése, balti finn nyelvészet, észt nyelvváltozatok; észt irodalom, néprajz, fordítási és stílusgyakorlatok).

9.2. Idegennyelvi követelmény

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga vagy egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő további idegen nyelvből államilag elismert középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezekkel egyenértékű bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges. A záróvizsga letétele finn nyelvből felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga-követelmények teljesítését igazolja.

9.3. A 4.1. és 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

- 1) bármely elvégzett alapszak diplomája;
- 2) legalább középfokú nyelvvizsga, illetve annak megfelelő nyelvtudás finn, észt vagy más balti nyelvből, amely elismerhető finnugor, finn vagy észt tárgyú alapfokú (BA) tanulmányok 50 kredit értékben történt elvégzésének alapján is;
- 3) felvételi vizsga, melyen a jelölt igazolja az (1) és (2) pontnak való megfelelést és tisztázódik a jelölt közelebbi érdeklődési köre (a választani kívánt specializáció).
- 4) A specializációba való belépés speciális feltételei: a szakindításnál a képzési hely előírhatja a specializációhoz tartozó egyes alapszakos kurzusok előzetes elvégzését vagy a II. félév végéig történő pótlását. A specializációk felvételének előfeltétele továbbá a mesterszakos törzsanyag azon részének teljesítése, amely a képzés időtervében az I. félévre esik.

10. A záróvizsga tematikája

A szóbeli záróvizsga két részből áll:

- 1) az MA szintű diplomadolgozat megvédése,
- 2) a diszciplináris ismeretanyag számonkérése (a négy megadott témakör egyikéből) és a kompetencia ellenőrzése (kifejezőkészség, kutatómódszertani kérdések, interpretációs technikák, stb.)

A második részhez négy választható ismeretkör kapcsolódik: a diplomamunka leadásakor a szakdolgozó – témavezetőjével konzultálva – eldönti, hogy melyik ismeretkörből kíván vizsgát tenni. (Ha a dolgozatot a szakdolgozó irodalomból írta, akkor a második részben nyelvészeti szakterületet kell választania.)

A szóbeli vizsga második részéhez kapcsolódó ismeretkörök:

1. Általános finnugrisztika szakterület
2. Kisebb finnugor nyelvek szakterület
3. Finn nyelvészet szakterület
4. Finn irodalom szakterület

A záróvizsga

A záróvizsga részeit a képesítési követelmények (képzési és kimeneti követelmények) határozzák meg. A záróvizsga az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja. A záróvizsgán az a hallgató vehet részt, aki a végbizonyítványt (abszolutórium) megszerezte, tandíjjal, költségtérítéssel, kártérítéssel, egyéb díjakkal és térítésekkel nem tartozik, az Egyetem leltári tárgyait leadta, szakdolgozatát határidőre benyújtotta, és azt legalább elégséges érdemjegyre minősítették.

A záróvizsgát záróvizsga-bizottság előtt kell letenni, a vizsgát a bizottság zárt ülésen ötfokozatú értékeléssel minősíti.

A záróvizsga tartalma, tematikája, szerkezete, értékelése:

A záróvizsga a finnugrisztika mesterképzési szak ismeretanyagát és az ehhez kapcsolódó kompetenciákat kéri számon és értékeli – a szakdolgozat témájától függően a finnugrisztika és fennisztika témakörei szerint.

A záróvizsga ideje: az előírt kreditek megszerzése után (optimálisan a 4. félév végén).

A záróvizsgára bocsátás feltétele: 1) megszerzett végbizonyítvány (abszolutórium); 2) benyújtott (és írásban elbíralt) szakdolgozat.

A záróvizsga módja és a bizottság tagjai: a vizsga szóbeli, részei:

- 1) a szakdolgozat védelem (a védelem a záróvizsga bizottsága önálló érdemjeggyel értékeli);
- 2) a diszciplináris ismeretanyag számonkérése és a kompetencia ellenőrzése – a szakdolgozat témájától függően finnugrisztika és fennisztika témakörei szerint.

A záróvizsgán részt vesz két szaktanár és az elnök; a vizsgát az elnök irányítja; részt vehet a jelölt témavezetője és a bíráló is.

A záróvizsga értékelése: az összesített (átlagolt) érdemjegyet 1) a védelem és 2) a szakmai felelet érdemjegye egyenlő súllyal alkotja (ez a jegy a szóbeli vizsga során elhangzott szóbeli felelet értékelése, értékelője a bizottság).

A záróvizsga minőségbiztosítását a MAB a 8 éves akkreditáció során végzi el, illetve az intézmény saját minőségbiztosítási rendszerével folyamatosan ellenőrzi a záróvizsgát.

A záróvizsga felelőse a szakfelelős: Maticsák Sándor, habilitált egyetemi docens.

A záróvizsgatárgyak és az ismeretköri tantárgyak pontos megfeleltetése

Az átfogó számonkérés érdekében a záróvizsga témaköreit teljesen fedésbe hoztuk a törzsképzési ismeretkörökkel és tantárgyakkal (illetve az egyes specializációk ismeretköreivel és tantárgyaival). Kiemeljük, hogy minden ismeretkör és tantárgy szerepel a záróvizsga tételsorában. Így a tantárgyfelelősök értelemszerűen felelősek a záróvizsgatárgyak oktatásáért és ellenőrzéséért is.

A FINNUGRISZTIKA MESTERKÉPZÉSI SZAK KREDITLISTÁJA

Tárgykód	Tantárgynév	Óra	Telj.	Kredit	Előfelt	Félév
<i>Alapozó ismeretek (4 kredit)</i>						
BTFGR101M A	Adatbázisok, szövegkiadás, prezentáció	2	koll.	4		1.
<i>Szakmai törzsanyag (26 kredit)</i>						
BTFGR201M A	A nyelvtipológia elmélete és formális módszerei	2	koll.	4		2.
BTFGR202M A	Uráli összehasonlító nyelvészet	2	koll.	4		1.
BTFGR203M A	Uráli nyelvek I. (finn)	4	gyj.	3		1.
BTFGR204M A	Uráli nyelvek II. (finn)	4	gyj.	3		2.
BTFGR205M A	Uráli nyelvek III. (finn)	4	gyj.	3		3.
BTFGR206M A	Uráli nyelvek IV. (finn)	4	gyj.	3		4.
BTFGR207M A	Uráli nyelvek V. (mordvin/lapp)	2	gyj.	3		1–4.
BTFGR208M A	Uráli nyelvek VI. (mordvin/lapp)	2	gyj.	3		1–4.

Differenciált szakmai anyag: Fennisztika specializáció (60 kredit)						
BTFGR301M A	Finn leíró nyelvtan I.	2	koll.	4		1.
BTFGR302M A	Finn leíró nyelvtan II.	2	koll.	4		2.
BTFGR303M A	Szakszövegolvasás	2	gyj.	3		1–4.
BTFGR305M A	Finn fordítási és stílusgyakorlat I.	2	gyj.	3		3
BTFGR306M A	Finn fordítási és stílusgyakorlat II.	2	gyj.	3		4
BTFGR307M A	Gyakorlati finn nyelv I.	2	gyj.	3		1.
BTFGR308M A	Gyakorlati finn nyelv II.	2	gyj.	3		2.
BTFGR401M A	Finn irodalom I.	2	koll.	4		1.
BTFGR402M A	Finn irodalom II.	2	koll.	4		2.
BTFGR501M A	A finn nyelv változatai	2	koll.	4		1–4.
BTFGR502M A	Skandinávia nyelvi helyzete	2	gyj.	3		1–4.
BTFGR503M A	Finn mint idegen nyelv	2	gyj.	3		1–4.
BTFGR504M A	A finn nyelv története	2	koll.	4		1–4.
BTFGR601M A	Svéd nyelv I.	2	gyj.	3		1–4.
BTFGR602M A	Svéd nyelv II.	2	gyj.	3		1–4.
BTFGR701M A	Szakedolgozati szeminárium I.	2	gyj.	3		3.
BTFGR801M A	Speciálkollégium I.	2	gyj.	3		1–4.
BTFGR802M A	Speciálkollégium II.	2	gyj.	3		1–4.
Szakos szabadon választható tantárgyak (10 kredit)						
BTFGR901M A	Finn történelem és művelődéstörténet	2	koll	4		1–4.
BTFGR902M A	Balti finn nyelvészet	2	koll	4		1–4.
BTFGR903M A	Gyakorlati finn nyelv III.	2	gyj.	3		1–4.
BTFGR904M A	Észt nyelv	2	gyj.	3		1–4.
BTFGR905M A	Speciálkollégium	2	gyj.	3		1–4.
BTFGR801M A	Diplomamunka (20 kredit)			20		4.